

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **S. C.**, zastoupena JUDr. Jarmilou Lipnickou Pešlovou, advokátkou, se sídlem Přívozká 10, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 10. 2009, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 8. 2011, č. j. 20 Ad 11/2010 - 115,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá**.
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobkyně, advokátce JUDr. Jarmile Lipnické Pešlové, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 800 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí kasační stížností proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 10. 2009, č. X, kterým byl stěžovatelce odňat částečný invalidní důchod podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

[2] Krajský soud si pro účely soudního řízení vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí s pracovištěm v Ostravě (dále jen „PK MPSV Ostrava“). Z posudku PK MPSV Ostrava vyplynulo, že se u stěžovatelky k datu napadeného rozhodnutí jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav daný somatizační poruchou, úzkostně depresivní poruchou přizpůsobení, ischemickou chorobou srdeční s LBBB s negativním zátěžovým EKG s normální funkcí LK srdeční, oběhově hypodensním ischemickým ložiskem v bílé hmotě pravé mozkové hemisféry bez neurologického deficitu, chronickým polytopním VAS při degenerativních změnách bez kořenových příznaků a nodozní strumou s recidivující subklinickou hyperthyreozou. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který byl k datu vydání napadeného rozhodnutí stabilizován, určila PK MPSV Ostrava somatizační poruchu, kterou posudkově hodnotila podle kapitoly V, položky 4 písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“). Uvedené onemocnění způsobovalo podle posudku PK MPSV Ostrava pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 10%, s ohledem na další chorobné stavy bylo navýšeno o dalších 10% na celkových 20%. U stěžovatelky dále došlo dne 30. 7. 2009 k transuretrální resekci neinvazivního tumoru močového měchýře, histologicky papilární karcinom nízké malignity (G1) a malého rozsahu (pT_a) bez onkologické léčby. Při následných kontrolách nebyla prokázána recidiva nádoru v močových cestách. Tento zjištěný stav není hodnotitelný podle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a je bez vlivu na posouzení invalidity k datu napadeného rozhodnutí.

[3] Tato zjištění opřel krajský soud o rozhodnutí žalované ze dne 16. 10. 2009, posudek o invaliditě ze dne 8. 9. 2009 vypracovaný ve správním řízení a posudek PK MPSV Ostrava ze dnů 21. 10. 2010, 24. 3. 2011 a 16. 6. 2011. PK MPSV Ostrava nejprve podala posudek dne 21. 10. 2010 a poté vzhledem k tvrzení stěžovatelky o léčení nádoru močového měchýře, byl vypracován doplňující posudek ve vztahu k tomuto onemocnění dne 16. 6. 2011.

[4] Krajský soud dále konstatoval, že stěžovatelce byl přiznán v roce 2009 částečný invalidní důchod na základě posouzení zdravotního stavu a posouzení invalidity polským posudkovým lékařem podle polských právních předpisů, a to vzhledem k tomu, že částečná invalidita byla stanovena polským posudkovým lékařem k datu 27. 11. 2002, kdy bylo provádění sociálního pojištění pro příslušníky České republiky a Polské republiky upraveno dvoustrannou smlouvou, a to konkrétně Úmluvou mezi republikou Československou a republikou Polskou o sociálním pojištění č. 261/1948 Sb. Podle čl. 14 odst. 6 citované úmluvy bylo posouzení invalidity v jednom státě závazné i pro druhý stát. Proto byl stěžovatelce přiznán českým nositelem pojištění „dílní“ částečný invalidní důchod podle § 44 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a podle čl. 14 Úmluvy mezi bývalou Československou republikou a Polskou republikou o sociálním zabezpečení č. 261/1948 Sb., aniž by invaliditu hodnotil český posudkový lékař. Tento stav však trval pouze do 1. 5. 2004. Vstupem České republiky a Polské republiky do Evropské unie byla bilaterální smlouva o sociálním zabezpečení nahrazena Nařízením Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství (dále jen „nařízení 1408/71/EHS“). Podle čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení s výhradou zvláštních ustanovení tohoto nařízení mají osoby s bydlištěm na území jednoho z členských států, na něž se vztahuje toto nařízení, stejná práva a povinnosti podle právních předpisů kteréhokoliv členského státu jako státní příslušníci uvedeného státu. Podle čl. 40 odst. 4 nařízení 1408/71/EHS rozhodnutí přijaté institucí členského státu o stupni invalidity osoby uplatňující nárok bude závazné pro instituci kteréhokoliv jiného příslušného členského státu za předpokladu, že v příloze V je uznána shoda mezi předpisy těchto států ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity. Vzhledem k tomu, že v příloze č. V nařízení 1408/71/EHS není shoda mezi předpisy České republiky a Polska ve věci podmínek vztahujících se na stupeň invalidity, je nutno vycházet z posouzení invalidity podle českých právních předpisů.

pokračování

[5] Podle čl. 44 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, s výhradou ustanovení odst. 2 a 3 bude pouze prošetřující instituce zmocněna přijímat rozhodnutí uvedené v čl. 40 odst. 4 nařízení 1408/71/EHS o stupni invalidity žadatele.

[6] Proto není možné od 1. 5. 2004 při hodnocení nároku na částečný invalidní důchod podle českých právních předpisů vycházet z hodnocení invalidity polských posudkových lékařů. Jestliže česká kritéria pro posouzení invalidity jsou odlišná od polských, je zcela přirozené, že i závěr českých posudkových orgánů může být zcela jiný než závěr polských posudkových orgánů bez toho, že by u stěžovatelky došlo k nějaké změně ve zdravotním stavu oproti době, kdy byla částečně invalidní.

[7] Zjištěný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky ve výši 20% je nižší než 33% a nejedná se ani o postižení podle přílohy č. 4 nebo 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb. stěžovatelka proto k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí nespĺňovala podmínky částečné invalidity, jak byly vymezeny ust. § 44 zákona o důchodovém pojištění ve znění k datu 16. 10. 2009. Krajský soud proto žalobu stěžovatelky zamítl jako nedůvodnou.

II. Kasační stížnost

[8] Proti tomuto rozsudku krajského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností ze dne 22. 8. 2011, kterou doplnila prostřednictvím ustanovené zástupkyně podáním ze dne 23. 10. 2012.

[9] Stěžovatelka uvedla, že kasační stížnost podává z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť rozsudek krajského soudu spočívá na nesprávném posouzení otázky invalidity stěžovatelky podle vyhlášky č. 284/1995 Sb., což následně vedlo k nesprávnému rozhodnutí o zamítnutí žaloby.

[10] Stěžovatelka je si vědoma rozdílnosti polské a české právní úpravy, přesto se však domnívá, že natolik diametrálně rozdílné hodnocení (v Polsku invalidita plná a v České republice ani částečná) je nepravděpodobné a nemožné. Stěžovatelka se domnívá, že PK MPSV Ostrava při hodnocení její invalidity neměla k dispozici veškeré lékařské zprávy a vyšetření. Polské orgány stěžovatelce přiznaly rozhodnutím ze dne 12. 2. 2012 plnou invaliditu, a to na základě lékařského hodnocení ze dne 12. 11. 2009, ve kterém internistka uvádí jako hlavní onemocnění, na základě kterého byla stěžovatelce plná invalidita přiznána, karcinom močového měchýře.

[11] Stěžovatelka proto navrhuje, aby bylo provedeno řádné vyšetření onkologické, urologické a celkově interní příslušnými orgány České republiky, na základě kterých by nově posoudila PK MPSV stupeň poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky.

[12] Stěžovatelka má za to, že v její věci byl krajským soudem nesprávně zjištěn skutkový stav, což soud vedlo k nesprávnému právnímu závěru. Stěžovatelka proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

[13] Žalovaná se ke kasační stížnosti stěžovatelky přes výzvu Nejvyššího správního soudu nevyjádřila.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatelka je též zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že stěžovatelka brojí proti posouzení zdravotního stavu PK MPSV Ostrava v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud tedy předně konstatuje, že stěžovatelkou tvrzené důvody kasační stížnosti jsou podle svého obsahu podřaditelné pod důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Neúplné a nepřesvědčivé posouzení zdravotního stavu se v řízení o dávkách důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem považuje podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, publikovaný pod číslem 511/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, dostupný na www.nssoud.cz) za jinou vadu řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[16] Stěžovatelka namítá, že PK MPSV Ostrava neměla k dispozici veškeré lékařské zprávy a vyšetření a ke kasační stížnosti doložila lékařskou zprávu ze dne 12. 11. 2009, v níž internistka uvádí jako hlavní onemocnění rozhodně pro přiznání invalidity karcinom močového měchýře.

[17] Stěžovatelka jinak neuvádí, jaké lékařské zprávy a vyšetření neměla PK MPSV Ostrava podle jejího názoru k dispozici. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v řízení před krajským soudem byly zpracovány celkem tři posudky PK MPSV Ostrava. Nejprve byl zpracován posudek ze dne 21. 10. 2010, poté byl krajským soudem vyžádán doplňující posudek ze dne 24. 3. 2011. Tento posudek byl krajským soudem vyžádán proto, že stěžovatelka při jednání soudu předložila lékařskou zprávu z urologie a uvedla tvrzení, že byla na operaci rakoviny močového měchýře. Krajský soud požadoval zhodnotit nález předložený stěžovatelkou, zda má vliv na posouzení invalidity ke dni 16. 10. 2009, resp. ke dni odnětí částečného invalidního důchodu 1. 12. 2009. PK MPSV Ostrava v doplňujícím posudku ze dne 24. 3. 2011 uvedla, že z uvedených nálezů nelze stanovit průběh onemocnění, výsledek léčby ani případné reziduální funkční poruchy. PK MPSV Ostrava uvedla, že bez dalších informací o zdravotním stavu po provedené operaci močového měchýře se nemůže vyjádřit k požadavku krajského soudu.

[18] Krajský soud poté vyzval stěžovatelku přípisem ze dne 15. 4. 2011, aby předložila další lékařské nálezy ohledně léčby tumoru močového měchýře, neboť předložené nálezy ze dne 3. 8. 2009 a 9. 12. 2009 jsou nedostačující k objektivnímu posouzení invalidity. Soud stěžovatelku vyzval, aby sdělila, zda má další nálezy ohledně léčby močového měchýře, a to zejména z let 2009 a 2010 a tyto soudu předložila. Soud poté požádal PK MPSV Ostrava o vypracování dalšího doplňujícího posudku.

[19] PK MPSV Ostrava v doplňujícím posudku ze dne 16. 6. 2011 uvedla, že vycházela z nálezů zaslanych stěžovatelkou krajskému soudu, a to z nálezu MUDr. E. M.-Z. internisty ze dne 6. 4. 2011, zpráv z urologického odd. Veřejné zdravotní péče s Sandomierzu 29. 7. – 3. 8. 2009, 1. 12. – 3. 12. 2009, 2. 3. – 2. 3. 2010, 22. 6. – 24. 6. 2010 a 5. 4. – 8. 4. 2011, z nálezů MUDr. S. histologie 17. 8. 2009 a 24. 12. 2010). Dále vycházela PK MPSV Ostrava z úplné spisové dokumentace krajského soudu a OSSZ Náchod včetně žaloby. Na základě této zdravotnické dokumentace PK MPSV Ostrava dospěla k závěru, že stav po operaci nádoru močového měchýře není hodnotitelný dle Přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a neměl vliv na posouzení invalidity k datu napadeného rozhodnutí. Podle uvedeného posudku PK MPSV Ostrava stěžovatelka nebyla plně ani částečně invalidní a nešlo u stěžovatelky o pokles schopnosti

pokračování

soustavné výdělečné činnosti nejméně o 33%, nešlo o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav jí značně neztěžoval obecné životní podmínky.

[20] Pokud jde o lékařskou zprávu ze dne 12. 11. 2009, je třeba konstatovat, že stěžovatelka měla tuto zprávu předložit na základě výzvy krajského soudu, neboť v době doručení výzvy krajského soudu ze dne 15. 4. 2011 ji zcela jistě měla k dispozici.

[21] Tato zpráva je tak novou skutečností uplatněnou stěžovatelkou teprve v řízení o kasační stížnosti. Přitom podle ust. § 109 odst. 5 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud tedy nemohl k lékařské zprávě ze dne 12. 11. 2009 doložené stěžovatelkou ke kasační stížnosti přihlídnout. Nejvyšší správní soud také konstatuje, že pokud stěžovatelka vlastní vinou tuto lékařskou zprávu krajskému soudu k jeho výzvě nepředložila a PK MPSV Ostrava z ní proto nemohla vycházet, nelze v tomto spatřovat neúplnost posudku PK MPSV Ostrava a tedy ani vadu řízení před krajským soudem.

[22] K námitce stěžovatelky, že v Polsku jí byl přiznán plný invalidní důchod Nejvyšší správní soud, odkazuje na podrobné odůvodnění rozsudku krajského soudu, kde krajský soud objasnil, že po 1. 5. 2004 není možné vycházet pro posouzení invalidity z posudku polských posudkových lékařů. Nejvyšší správní soud dále odkazuje na svou předcházející judikaturu, zejména na rozsudek ze dne 28. 4. 2011, č. j. 4 Ads 111/2010 - 130, ze kterého se podává: *„Uvedená zjištění znamenají, že při posuzování nároku na invalidní důchod se bude aplikovat Nařízení Rady (ES) č. 1408/71, o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství (dále jen „Nařízení 1408“), a Nařízení Rady (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71, o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci společenství (dále jen „prováděcí nařízení“). Základní skutečností ovlivňující poskytování dávek v invaliditě je posouzení zdravotního stavu dané osoby a stanovení stupně invalidity. Koordinační pravidla se nesnaží zasahovat do jednostranných systémů, ty si vytvářejí členské státy samy. Jednostranné členské státy mají tedy vlastní pravidla pro posuzování zdravotního stavu i pro stanovení toho, zda je osoba invalidní, případně jaký je stupeň její invalidity. Teoreticky by mohlo dojít k situaci, kdy je osoba podle posudkových institucí jednoho členského státu invalidní plně, podle druhého částečně a podle třetího vůbec ne. S ohledem na to, že posuzování zdravotního stavu je poměrně nákladnou záležitostí, nabízí Nařízení 1408 v článku 40 odst. 4 částečné řešení tohoto problému, a tím je možnost vkladu do Přílohy č. V. Nařízení 1408, která obsahuje srovnání právních předpisů těch členských států, které o to měly zájem, a srovnání jejich stupňů invalidity. Česká republika této možnosti nevyužila, z čehož plyne, že provádí posouzení zdravotního stavu sama, podle svých právních předpisů a svými institucemi.“*

[23] S ohledem na předestřenu judikaturu nespatřuje Nejvyšší správní soud rozpor v tom, že podle posouzení polských orgánů odpovídajícího polské právní úpravě byla stěžovatelka uznána plně invalidní, zatímco podle posouzení českých orgánů odpovídajícího české právní úpravě nebyla stěžovatelka uznána ani částečně invalidní.

[24] Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti

nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.

[25] Stěžovatelka přitom neuvedla žádné relevantní námitky, které by zpochybňovaly správnost posudku PK MPSV Ostrava. Proto nelze vyhovět ani stěžovatelčině návrhu na provedení nových vyšetření příslušnými orgány České republiky a vypracování nového posudku PK MPSV.

[26] Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

IV. Náklady řízení

[27] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle zákona (srov. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).

[28] Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2012, č. j. 6 Ads 38/2012 - 48, ustanovena zástupkyní JUDr. Jarmila Lipnická Pešlová, advokátka. Ustanovená zástupkyně stěžovatelky přes výzvu soudu č. j. 6 Ads 38/2012 - 66 ze dne 8. 11. 2012 nesdělila, zda je plátkyní DPH, ani nevyčíslila odměnu za zastupování stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto vycházel při určení odměny ustanovené zástupkyně stěžovatelky z obsahu spisu, podle kterého ustanovená zástupkyně stěžovatelky učinila ve věci jeden úkon právní služby, a to doplnění kasační stížnosti žalobkyně ze dne 23. 10. 2012. Ze spisu nevyplývá, zda je ustanovená zástupkyně stěžovatelky plátkyní DPH.

[29] Podle ust. § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“) se za tarifní hodnotu ve věcech důchodového pojištění považuje částka 1000 Kč. Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby je pak podle § 7 bod 2 advokátního tarifu 500 Kč. K této odměně náleží náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 1 x 300 Kč. Nejvyšší správní soud tedy přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatelky celkem odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 800 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. ledna 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu